

P. Ολύμπιος

Επιδράσεις του Κυπριακού πάνω στη σκέψη των αγωνιστών της αριστεράς

Για πρώτη φορά βρέθηκα σε συγκέντρωση - διαδήλωση όταν ήμουν 12 χρονών ή κάτι παραπάνω. Γινότανε μια συγκέντρωση διαμαρτυρίας για τους τουρκικούς βανδαλισμούς στην Σμύρνη και την Πόλη, και για υποστήριξη του Κυπριακού. Αν θυμάμαι καλά, κύριος ομιλητής ήταν ο αρχιεπίσκοπος Ελλάδας. Ο πατέρας μου —εργάτης και κομμουνιστής πριν από το 1936— με πήρε μαζί του. Ήταν μαζί και άλλοι από τη γειτονιά, συγγενείς και φίλοι. Όλοι τους είχανε πάρει μέρος στην Αντίσταση και με τον ένα ή τον άλλο τρόπο στον εμφύλιο. Η συγκέντρωση ήταν μαχητική, φωνές, συνθήματα και τέλος σύγκρουση με την αστυνομία. Άκουσα τότε πως υπήρξαν και νεκροί —η μάνα μου φώναζε στον πατέρα μου «πού μου πήγες το παιδί» κι άλλα τέτοια. Την άλλη χρονιά, μαθητής γυμνασίου πια, κατέβηκα πολλές φορές σε διαδηλώσεις για το Κυπριακό, μαζί με συμμαθητές μου, ενώ υπήρξαν περιπτώσεις που όλο το γυμνάσιο απεργούσε, παρά τις προσπάθειες μερικών καθηγητών (όχι πάντα «φιλότιμες») να μας αποτρέψουν από το να πάμε στις διαδηλώσεις.

Παρακολουθούσα —από το ραδιόφωνο, τις εφημερίδες, τις συζητήσεις— τις εξελίξεις του Κυπριακού, τη στάση των μεγάλων συμμάχων μας, των σοσιαλιστικών χωρών, της κυβέρνησης. Το ίδιο γινότανε μ' όλα τα παιδιά στο σχολείο και στη γειτονιά. Συζητούσαμε μεταξύ μας, τσακωνόμασταν κιόλας. Και σιγά-σιγά δημιουργούσαμε παρέες και φιλίες ανάλογα με τις θέσεις που παίρναμε πάνω στο Κυπριακό, τη στάση της κυβέρνησης Καραμανλή (ΕΡΕ) ή των άλλων χωρών πάνω στο επίμαχο θέμα. Οι

φοιτητές στην πρώτη γραμμή του αγώνα, τότε, ήταν για μας κάτι το σπουδαίο. Το σύνθημα-αίτημα του κυπριακού αγώνα «Αυτοδιάθεση - Ένωση» γινότανε ο μεταξύ μας δεσμός, συνέδεε τις νέες γενιές μ' αυτές που πριν μερικά χρόνια αγωνίστηκαν στα βουνα και τις πόλεις της Ελλάδας για την εθνική απελευθέρωση και την κοινωνική αλλαγή. Τα κατορθώματα των αγωνιστών της ΕΟΚΑ μας συναρπάζανε και το μίσος μας ενάντια στους άγγλους αποικιοκράτες - ιμπεριαλιστές φούντωνε. Μαθαίναμε πως αυτοί οι άγγλοι από το 1821 μέχρι σήμερα μας καταπιέζανε, επέμβαιναν στα εσωτερικά μας, μας αιματοκύλισαν το 1944 και μας παρέδωσαν στους αμερικάνους ιμπεριαλιστές μια και δεν μπορούσαν να τα καταφέρουν μόνοι τους να νικήσουν κι υποτάξουν τον λαό. Οι αγώνες της δεκαετίας του 1940 δενόντουσαν ζωντανά, καθημερινά με τον αγώνα για την απελευθέρωση της Κύπρου από τα ίδια με τα δικά μας δεσμά.

Ο εθνικοαπελευθερωτικός αγώνας της Κύπρου δεν επέδρασε μόνο πάνω σε μένα, αλλά και σε χιλιάδες συνομήλικους. Μας πολιτικοποίησε με ένα τρόπο άμεσο —όχι με βάση διηγήσεις για το παρελθόν του τόπου και των κομμάτων του— εντυπωσιακό και βαθύ. Ένας λόγος, μια πράξη ή μια παράλειψη σχετικά με τον αγώνα της Κύπρου, αρκούσαν για να κριθούν άτομα, κόμματα, χώρες κι οργανισμοί. Ό, τι δηλαδή δεν μπορούν να πετύχουν βιβλία και μελέτη χρόνων. Η αντικομμουνιστική πλύση εγκεφάλου που χρόνια ασκούσε η δεξιά από τον τύπο και το ραδιόφωνο (με τον περιβόητο Θ. Κουτούπη) ξέβαψε μέσα σε λίγες μέρες ή μήνες τότε. Γιατί όποιος έμενε πατριώτης και ζητούσε την Αυτοδιάθεση - Ένωση, μαζί με τους αγωνιζόμενους κυπρίους, χαρακτηριζότανε κομμουνιστής κι αποκτούσε φάκελλο. Μαθαίναμε λοιπόν πως όποιος ήτανε πραγματικά πατριώτης αποτελούσε κίνδυνο για την «εθνικοφροσύνη». Πως κομμουνιστής δεν ήτανε ο αρνητής της πατρίδας αλλά αντίθετα αυτός που την υπερασπιζότανε, αυτός που γύρευε την εθνική ολοκλήρωση. Μαθαίναμε επίσης ότι οι μεγάλοι μας σύμμαχοι, οι δυτικοί, οι Η Π Α, η Αγγλία, η Τουρκία πρώτα από όλα, αρνιόντουσαν την λευτεριά στους αδελφούς κύπριους, τους σκοτώνανε, τους κρεμάγανε, κάνανε όργια σε βάρος τους. Αντίθετα οι «εχθροί» μας, οι σοσιαλιστικές χώρες, πάντα ψήφιζαν υπέρ μας στον ΟΗΕ, βοηθούσαν όπως μπορούσαν. Τι μεγάλο χαστούκι έδινε στην ιδεολογία της υποτέλειας και του αντικομμουνισμού ο εθνικοαπελευθερωτικός αγώνας στην Κύπρο. Σε πόσο μεγάλους κινδύνους έμπαινε το καθεστώς της υποτέλειας και της παρακμής λίγα χρόνια μετά τη νίκη του πάνω στο λαϊκό επαναστατικό κίνημα: διαδηλώσεις από άκρη σε άκρη της Ελλάδας με συνθήματα «Λευτεριά στην Κύπρο», «Κάτω οι δούλοι», «Έξω οι αμερικάνοι από την Ελλάδα», «Έξω από το ΝΑΤΟ» κλπ., συγκρούσεις με την αστυνομία και ύστερα από τέτοιες κινητοποιήσεις ένα ποσοστό 25% στο κόμμα της αριστεράς στις εκλογές του 1958.

Μα ο ρόλος του Κυπριακού στις συνειδήσεις μας δεν σταμάτησε με τις επαίσχυντες συμφωνίες Ζυρίχης - Λονδίνου. Συνέχισε κι αργότερα. Όταν το 1964, επί κυβέρνησης Γ. Παπανδρέου, οι τούρκοι με αεροπλάνα του ΝΑΤΟ βομβάρδισαν τους άμαχους στην Λευκωσία, η ελληνική κυβέρνηση έδειξε το πραγματικό της πρόσωπο:

διέλυσε βίαια συγκέντρωση διαμαρτυρίας των φοιτητών στα Προπύλαια και καταπάτησε το Πανεπιστημιακό άσυλο. Έφτασε να κυνηγήσει φοιτητές (ανάμεσα τους κι εγώ) μέχρι τα κεραμίδια του παλιού Χημείου στη Σόλωνος. Τόλμησε δε να απαγορεύσει έκθεση φωτογραφίας από τις τουρκικές επιδρομές στα Προπύλαια που οργάνωσε η ΕΦΕΕ και που κάτω από την πίεση της κοινής γνώμης, τελικά επέτρεψε. Θυμάμαι την δραματική θέση των μελών της Νεολαίας της Ε. Κ. της ΕΔΗΝ, που έπρεπε ή να υποστηρίξουν αυτές τις ενέργειες του κόμματός τους ή να βγάλουν τα ανάλογα συμπεράσματα και να αποχωρήσουν.

Με σφυρηλατημένη την πεποίθηση για το δίκαιο του αγώνα του κυπριακού ελληνισμού, για το δίκαιο του αιτήματος Αυτοδιάθεση - Ένωση, για την προδοσία των συμφωνιών Ζυρίχης - Λονδίνου (ανεξάρτητο κυπριακό κράτος κλπ.) οι νεολαίοι της ΕΔΑ βρεθήκαμε το 1964 σε μια διπλή πρόκληση. Η πρώτη ήταν όταν ο Γ. Μπενάς, χωρίς καμιά ειδοποίηση, κατέστρεψε ένα άρθρο για το Κυπριακό, που ήτανε ήδη τυπωμένο στην «Πανσπουδαστική», γραμμένο από τον Ιστορικό Ν. Ψυρούκη. Το γραφείο της σπουδάζουσας, οι γραμματείς των κομματικών οργανώσεων των σχολών, η συντακτική επιτροπή της «Πανσπουδαστικής» απαίτησαν εξηγήσεις γι' αυτήν την ενέργεια. Το «κόμμα» κανόνισε μια συζήτηση μ' όλους αυτούς για να δώσει εξηγήσεις. Έστειλε γι' αυτό τον Ν. Καρά. Η «βάση» ζήτησε να παραβρεθεί κι ο ίδιος ο συγγραφέας. Ο Ν. Καράς απάντησε ότι δεν μπορούσε να τον βρουνε. Τότε ζητήθηκε να μαγνητοφωνηθεί το τι θα πει και να επαναληφθεί η συζήτηση παρουσία του συγγραφέα. Μαγνητόφωνο βρέθηκε... αλλά χωρίς μικρόφωνο. Μας έδωσε την υπόσχεση πως μετά τις εκλογές —αυτό έγινε περίπου 20 μέρες πριν τις εκλογές της 16/2/64— θα γίνει η συζήτηση όπως θέλουμε —κάτι που ποτέ δεν έγινε. Το άρθρο δεν το είχε διαβάσει κανένας μας. Ούτε και εκεί μας το διάβασε όλο. Μόνο κάποιιο απόσπασμα που έλεγε πως ο εθνικοαπελευθερωτικός αγώνας στην Κύπρο (το Κυπριακό) μας συνδέει με τους αγώνες των χωρών της Ασίας, της Αφρικής και της Λ. Αμερικής, θέση που θεωρήθηκε από την ηγεσία της ΕΔΑ σαν κινέζικη, κι έτσι το άρθρο απορρίφθηκε όπως απορρίφθηκε...

Η δεύτερη πρόκληση ήρθε ένα χρόνο αργότερα με τις περιβόητες δηλώσεις του Γκρομύκο στην Τουρκία με τις όποιες συμφωνούσε και πρότεινε σαν λύση του κυπριακού την ομοσπονδία. Ακόμα κι η δουλοπρεπής προς τη Σοβιετική Ένωση ηγεσία της ΕΔΑ σάστισε από τη δήλωση αυτή και για πρώτη φορά στη ζωή της αναγκάστηκε να διαφωνήσει.

Η στάση αυτή της ΕΔΑ απέναντι στο Κυπριακό, η στροφή της, ο χαρακτηρισμός του αιτήματος Αυτοδιάθεση - Ένωση λίγο πολύ σαν κινέζικου, η ανατριχίλα που ένοιωθε στο άκουσμα απελευθερωτικοί αγώνες του Τρίτου Κόσμου, μαζί με τις άλλες —πολλές— αμφιβολίες που είχε μια σειρά νεολαίων για την γραμμή της και το πρόγραμμα της και τα προβλήματα που έβαζε η διάσπαση στο παγκόσμιο κομμουνιστικό κίνημα, οδήγησαν σε διαφοροποίηση και σταδιακή αποχώρηση μια σειρά νεολαίους

από το Κόμμα. Το Κυπριακό, όμως, υπήρξε ο καταλύτης για αυτή την πορεία. Γιατί η κριτική προς την γραμμή της ΕΔΑ δεν γινότανε σε επίπεδο «διεθνο-λογίας» και μόνο (Κίνα - Ρωσία) ή κριτικής του παρελθόντος (Στάλιν, Ζαχαριάδης κλπ.) αλλά πάνω σε ελληνικό καιυτό θέμα. Όσοι φύγανε πάνω σ' αυτό κύρια συν-δέσανε τη ρήξη τους με την ΕΔΑ και το ρεβιζιονισμό με την ανάγκη και την προσπάθεια μιας άλλης αντίληψης για τα ελληνικά πράγματα.

Από όλες τις προσπάθειες που έγιναν για αυτονόμηση από την «παραδοσιακή» αριστερά και την λογική - πρακτική της, μόνο μία κράτησε σωστή γραμμή πάνω στο Κυπριακό: οι φίλοι Νέων Χωρών: Κίνημα Αντιαποικιακής Αλληλεγγύης με τα κινήματα των χωρών Ασίας, Αφρικής και Λ. Αμερικής. Θεωρώντας ότι το Κυπριακό αποτελεί τη συμπύκνωση όλων των αντιθέσεων της ελληνικής κοινωνίας και του καθεστώτος της υποτέλειας και της παρακμής, οικοδόμησαν ή τουλάχιστον το προσπάθησαν να οικοδομήσουν μια διαφορετική άποψη για το τι είναι η Ελλάδα, γιατί ξέσπασε η πανεθνική κρίση το 1965 και πρόβλεψαν τον κίνδυνο της δικτατορίας επιστημονικά.

Όλα τα παραπάνω δεν στόχευαν να δώσουν μια προσωπική διαδρομή, ένα προσωπικό μεράκι για το Κυπριακό. Θα μπορούσε κάποιος να πει ότι είναι εντελώς ατομική περίπτωση η διαφοροποίηση ή η πολιτικοποίηση του γράφοντος σε σχέση με την πορεία του Κυπριακού. Παρόλο που πιστεύω το αντίθετο, ότι δηλαδή το ίδιο συνέβη με πολλούς δεκάδες, εκατοντάδες και χιλιάδες νέους, όλους όσους πήραν μέρος στους αγώνες αυτούς, νομίζω πως χρειάζονται λίγα λόγια για την επίδραση του Κυπριακού πάνω στις ελληνικές εξελίξεις, πάνω στη διαμόρφωση της πολιτικής συμπεριφοράς των πλατειών λαϊκών μαζών και για τη στάση των κομμάτων απέναντί του.

Είναι σε όλους —τουλάχιστον τους «παλιούς»— γνωστό ότι από το 1950 μέχρι σήμερα κάθε φορά που το Κυπριακό «φούντωνε» ή που περνούσε μια δύσκολη φάση, η ελληνική κυβέρνηση βρισκότανε σε πολύ δύσκολη θέση. Με δυο λόγια, το Κυπριακό επηρέαζε άμεσα τις εσωτερικές πολιτικές εξελίξεις. Είναι παραδεικτό πια —το 'χουν ομολογήσει σχεδόν όλοι οι πολιτικοί μας— ότι η επιβολή της δικτατορίας, προηγούμενα η λεγόμενη «αποστασία», καθώς και η πτώση της Χούντας, έχουν άμεση σχέση με τις εξελίξεις στην Κύπρο, με την ανάγκη επίλυσης (προδοσίας) του Κυπριακού. Για την πτώση της Χούντας, που την έζησαν και πιο νεώτερες γενιές, τα γεγονότα είναι νωπά και μιλάνε πεντακάθαρα. Η ανατροπή του Μακάριου, η εισβολή των Τούρκων στην Κύπρο, η επιστράτευση, όλα αυτά οδήγησαν στην πτώση της δικτατορίας. Κι ακόμα λόγω Κύπρου ήτανε που αναγγέλθηκε η έξοδος της Ελλάδας από το ΝΑΤΟ. Από την κατοχή της Κύπρου (ακριβέστερα από πολύ νωρίτερα, αλλά τώρα πιο εμφαντικά) και μετά αρχίζει ανοικτά και η διεκδίκηση από μεριά Τουρκίας ελληνικού χώρου (Αιγαίο, Θράκη, νησιά). Είχε δίκιο λοιπόν ο Π. Κανελλόπουλος όταν —για το συμφέρον της παράταξης του βέβαια— προειδοποιούσε ότι: «Έχω το αίσθημα

ότι το Κυπριακό πρόβλημα εισέρχεται σε μία φάση, που μπορεί να γίνει μοιραία για το μέλλον της νήσου και, συνεπώς για την τύχη του ελληνισμού ως συνόλου» και ζήτησε την αποκατάσταση της ιστορικής φυσιογνωμίας του νησιού, όχι μόνο χάριν της ιστορίας αλλά χάριν του μέλλοντος, για να καταλήξει ότι η επιτυχία των διχοτομικών σχεδίων θα δημιουργήσει «μέτωπο ψυχρού και ίσως αργά ή γρήγορα, θερμού πολέμου, (βλ. εφημερίδες 19/3/76). Η πρόβλεψη αυτή βλέπουμε πως βρίσκεται στην πορεία πραγματοποίησής της. Γιατί όχι μόνο έχει γίνει ντε φάκτο η διχοτόμηση, αλλά οι αξιώσεις των Τούρκων δεν σταματάνε εκεί, φτάνουνε πολύ μακρύτερα. Η επέμβαση και η κατοχή της Κύπρου από την μεριά τους, η ατομία κι η έλλειψη ουσιαστικής συμπαράστασης από την Ελλάδα —και πρέπει να εννοούμε και την αντιπολίτευση και το Λαό που δεν δείχνει ευαισθησία όπως παλιότερα για το θέμα αυτό, η κυβέρνηση τη δουλειά της κάνει— φέρνουν τον στόλο της Τουρκίας έξω από τις ακτές μας, ενώ η επάνοδος στο ΝΑΤΟ διευκολύνεται από την έλλειψη αγωνιστικής συμπαράστασης στην Κύπρο.

Δεν είναι τυχαίο επίσης ότι ενώ η επέτειος του Πολυτεχνείου έχει ενσωματωθεί στο επίσημο εορτολόγιο, ενώ έχει γίνει η δίκη για τους πρωταίτιους της Χούντας, δεν έχει ανοίξει ούτε ο φάκελλος της Κύπρου, ούτε η δίκη των πρωταίτιων της προδοσίας της έγινε. Γιατί στο φάκελλο της προδοσίας της Κύπρου —προδοσίας που δεν αρχίζει το 1974— υπάρχουν πολλά ονόματα, «δημοκρατικά και χουντικά». Υπάρχει όλη η μεταπολεμική επίσημη Ελλάδα. Κι αυτό γιατί όπως ομολογούσε ο Γ. Μαύρος «...μεταξύ όλων των περιοχών του κόσμου, η Κύπρος μόνη έστερήθη του δικαιώματος της Αυτοδιαθέσεως... Η Ελλάς θυσίασε αφ' εαυτής το δικαίωμα της αυτοδιαθέσεως της Κύπρου εις τον βωμόν των μακροπροθέσμων σχέσεων της με την Τουρκία», (βλ. «Καθημερινή», 26/9/74). Η απεμπόληση του δικαιώματος της Αυτοδιάθεσης από την Ελλάδα είναι η βάση της προδοσίας της Κύπρου. «Δεν μας πρόδωσε ο Κίσιγκερ. Εμείς προδώσαμε τους Κύπριους και την Ελλάδα και αυτός επωφελήθηκε από την δική μας προδοσία» θα γράψει στο «Βήμα» (24/8/74) ο Δαμωνίδης και θα εξηγήσει πώς το «εμείς» περιλαμβάνει πολιτικούς ηγέτες και ηγετίσκους, διπλωμάτες και διπλωματίσκους, δημοσιογράφους και δημοσιογραφίσκους.

Πράγματι δεν είναι ο Ε. Βενιζέλος που απεικέρυσε την εξέγερση στην Κύπρο το 1931; Δεν είναι ο Τσαλδάρης που θεωρούσε την ελευθερία της Κύπρου σαν απόσπαση εδάφους της Βρετανικής Αυτοκρατορίας που ευνοείται υπό του σλαβικού συνασπισμού και που καταδικάζε το δημοψήφισμα για την Ένωση σαν έργο «ανεύθυνων στοιχείων»; Δεν είναι ο Πλαστήρας που δήλωνε πως το Κυπριακό θα το χειριστεί η κυβέρνηση «εντός του πλαισίου των σχέσεων μετά της φίλης και συμμάχου δυνάμεως»; Δεν είναι ο Γ. Παπανδρέου που έγραφε πως δεν θέλει να πάθει η Ελλάς ασφυξίαν εξ αίτιας του Κυπριακού και που στη συνέχεια δέχτηκε το σχέδιο Άτσεσον; Δεν είναι μήπως ο Κ. Καραμανλής που θεωρούσε την ημέρα της υπογραφής των επαίσχυντων συμφωνιών Ζυρίχης - Λονδίνου σαν την «ευτυχέστερη μέρα της ζωής του»; Δεν είναι

μήπως η «δημοκρατική» κυβέρνηση της Ε. Κ. που στην εποχή της συνέχισε να κατέχεται από αλλεργία για την Κύπρο και από μια αντικυπριακή ψυχολογία και που με τη στάση της άνοιξε την όρεξη των τούρκων για τα Δωδεκάνησα; (βλ. την ομολογία του Α. Ξύδη στο «Ο Μακάριος και οι σύμμαχοί του»). Δεν είναι μήπως η σημερινή αντιπολίτευση που ζητάει «διεθνοποίηση» του Κυπριακού, δηλαδή διακανονισμό του ανάμεσα στις δύο υπερδυνάμεις και τα τσιράκια τους αντί για αγώνα ενάντια στους Τούρκους κατακτητές; Δεν είναι μήπως ο τότε διευθυντής της Αυγής και μετέπειτα υποψήφιος του ΚΚΕ, Κ. Χατζηαργύρης που έγραφε: «Η μόνη δυνατή λύση... είναι μια ομοσπονδία... (επειδή) η Κύπρος δεν είναι σήμερα έτοιμη να περάσει στο σοσιαλισμό...» για να καταλήξει στο πρωτάκουστο: «οι ΒΑΣΣΕΙΣ οι αγγλικές, σαν κυρίαρχα εδάφη, μπορούν φυσικά να διατηρηθούν όσο επιμένει το Λονδίνο» (αρχαία δικά μου - βλ. «Αυγή» 13/10/74), χωρίς φυσικά να υποχρεωθεί να δώσει εξηγήσεις γι' αυτά όλα, χωρίς να διαγραφεί από το κόμμα του, αλλά αντίθετα έγινε δεκτός από το «σκληρό» ΚΚΕ, ίσως γιατί το Λονδίνο επέμενε;

Δεν έχουν μήπως σήμερα ΟΛΑ τα κόμματα της αριστεράς — κοινοβουλευτικής και εξωκοινοβουλευτικής— υποβιβάσει το Κυπριακό σε θέμα διεθνιστικής αλληλεγγύης; Το ΚΚΕεσ. πρώτο δέχτηκε την Ομοσπονδιοποίηση (βλ. Πρόταση του ΚΚΕεσ. για λύση στο Κυπριακό - «Αυγή» 18/3/76). Το ΚΚΕ στο 10ο συνέδριο του μόλις αφιερώνει λίγες γραμμές για το Κυπριακό. Δηλώνει ότι «βρίσκεται στο πλευρό του κυπριακού λαού (σ. σ. τώρα ούτε αδελφό κυπριακό λαό δεν τον αποκαλεί. Ο κυπριακός λαός για το ΚΚΕ είναι ότι κι ο Αφγανικός...) στον αγώνα ενάντια στα αμερικανονατοϊκά σχέδια, για τη δίκαιη λύση του Κυπριακού στα πλαίσια του ΟΗΕ, για την ανεξαρτησία, την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία της Κυπριακής Δημοκρατίας...» (ΚΟΜΕΠ τ. 6-7/78, σ. 69). Το ΠΑΣΟΚ μας προλαμβάνει όλους: «Η λύση του Κυπριακού δεν θα είναι ούτε σύντομη ούτε εύκολη... (σ. σ. μεγάλες κουβέντες)... Χρειάζεται να χρησιμοποιήσουμε κάθε μέσο πρόσφορο για τη διεθνοποίηση του Κυπριακού και την άσκηση πίεσης πάνω στην Τουρκία στα πλαίσια διεθνών οργανισμών». Με πιέσεις σε διεθνείς οργανισμούς και διεθνοποίηση το ΠΑΣΟΚ υπόσχεται να λύσει το Κυπριακό —που δεν μας λέει τι πρόβλημα είναι. Το ΚΚΕ(μ-λ) αφιερώνει μία παράγραφο (την 67 θέση του) για το Κυπριακό, χωρίς να λέει απολύτως τίποτα για το πρόβλημα και τη λύση του (ο συνεχιστής των αγωνιστικών παραδόσεων του κινήματός μας ξέχασε (; !) το Αυτοδιάθεση - Ένωση). Η Β' Πανελλαδική δεν έχει εκφράσει καμία άποψη για το Κυπριακό. Και σιέφτεται κανείς: μα είναι δυνατό να προσπερνάνε με τόση ανεμελιά οι εξωκοινοβουλευτικοί μας ένα τέτοιο εθνικό θέμα —που στο κάτω κάτω υπήρξε η αιτία να πέσει η Χούντα;

Όταν όλος ο πολιτικός κόσμος —από τη δεξιά μέχρι την παραδοσιακή αριστερά— αρνείται τον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα στην Κύπρο, ενάντια στους άγγλους, στους αμερικάνους και προπάντων τώρα ενάντια στους τούρκους, πώς είναι δυνατό να ζητήσουν δίκη για την προδοσία της Κύπρου, πώς είναι δυνατό να ανασχέσουν τον τουριστικό επεκτατισμό; Κι όταν η αριστερά κι ο λαός στην Ελλάδα - Κύπρο δεν αναπτύσσει τον αγώνα του για το ξεπέταγμα των τούρκων, για την διάλυση των βάσεων, για την Αυτοδιάθεση της Κύπρου, για την αντιιμπεριαλιστική Ένωση Κύπρου - Ελλάδας, πώς είναι δυνατό να μιλάμε για αγώνα ενάντια στον ιμπεριαλισμό, ενάντια στη δεξιά, για σοσιαλισμό κι άλλα όμορφα; Δεν πάσχισε, μήπως, η αντιπολίτευση αμέσως μετά την πτώση της Χούντας, να αποτρέψει τη διαδήλωση που έγινε για συμπαρατάση στην Κύπρο, μπροστά στην αμερικάνικη πρεσβεία, γιατί τάχα ήταν ανεύθυνη κι έβαζε σε κίνδυνο τη δημοκρατία; Δεν εκφύλισε στη συνέχεια κάθε εκδήλωση συμπαρατάσεως στην Κύπρο σε ανώδυνη γιορτούλα με σουβλάκι και μαλλί της γριάς; Γιατί όλα αυτά;

Γιατί ο εθνικοαπελευθερωτικός αγώνας στην Κύπρο είναι αναπόσπαστο τμήμα της αντι-ιμπεριαλιστικής πάλης του λαού της Ελλάδας. Η απελευθέρωση της Κύπρου από τη νεο-αποικιακή σκλαβιά σημαίνει κατάρρευση του συστήματος της ιμπεριαλιστικής εξάρτησης και κηδεμονίας στον ελληνικό χώρο και γι' αυτό στρέφεται άμεσα κι ενάντια στον ελληνικό μονοπωλιακό καπιταλισμό που η τύχη του είναι συνδεδεμένη με την τύχη του ιμπεριαλιστικού στρατηγικού συστήματος στην Ανατολική Μεσόγειο και στα Βαλκάνια. Κι αυτό το ξέρουν όλοι οι βαλέδες του ιμπεριαλισμού στον τόπο μας. Όποτε τόλμησαν να ζητήσουν λαϊκή συμπαρατάση στο κυπριακό, ο λαός ξεπέρασε το όριά τους, γύρεψε να φύγουν οι ιμπεριαλιστές κι από την «ελεύθερη» Ελλάδα, έβαλε σε δοκιμασία τον πατριωτισμό και τον αντιιμπεριαλισμό των ηγετών και των κομμάτων του. Άλλο αντι-ιμπεριαλιστικοί λόγοι από τα μπαλκόνια και τις συνεντεύξεις τύπου κι άλλο οργάνωση και μεθόδευσή του στην πράξη. Άλλο επίκληση για «εθνική λαϊκή ενότητα» κι άλλο δημιουργία της στην πράξη με άξονα τον αγώνα στην Κύπρο. Γιατί πολλές φορές έχει πραγματοποιηθεί η αντι-ιμπεριαλιστική εθνική λαϊκή ενότητα στην Ελλάδα: το 1956-58, τότε που ο λαός ζητούσε Αυτοδιάθεση - Ένωση, έξω οι αμερικάνοι, κάτω οι δούλοι, έξω από το ΝΑΤΟ. Πριν τη δικτατορία όταν από άκρο σε άκρο στη χώρα γινόντουσαν συγκεντρώσεις για την Κύπρο. Το 1974, όταν ακόμα και στη Μάνη ο λαός ζητούσε να φύγουν οι αμερικάνοι, να φύγουμε από το ΝΑΤΟ, που μας πρόδωσαν στην Κύπρο. Όμως ποτέ δεν αξιοποίησαν αυτή τη λαϊκή ενότητα που την αντιιμπεριαλιστική αιχμή της όξυνε και οδηγούσε ο εθνικοαπελευθερωτικός αγώνας της Κύπρου. Όταν ο λαός συμπεριφέρεται αντι-ιμπεριαλιστικά η «αντιιμπεριαλιστική» στα λόγια ηγεσία του κινδυνεύει. Και τον κίνδυνο αυτό, που επαναφέρει συνέχεια το κυπριακό, προσπαθούν να τον ξορκίσουν με τη «διεθνοποίηση» της λύσης του. Στην Ελλάδα όλα είμαστε έτοιμοι να τα «ελληνοποιήσουμε» εκτός από το κυπριακό που θα το διεθνοποιήσουμε.

Νομίζω πως το κείμενο που ακολουθεί προσφέρει σημαντικό υλικό πάνω στην πορεία της αποεθνικοποίησης, περιέχει πρωτότυπες απόψεις κι αποτελεί γι' αυτό σημαντική συνεισφορά στον αγώνα του λαού μας (στην Ελλάδα - Κύπρο) για την απαλλαγή του από τα ιμπεριαλιστικά δεσμά, για τη συγκρότηση της δικιάς του αντιιμπεριαλιστικής ιδεολογίας, για την αυτονόμησή του από κάθε εχθρική ιδεολογία, προϋποθέσεις για να γίνει νοικοκύρης στον τόπο του.